KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2022/775

(2022. gada 13. aprīlis)

par darbības uzlabošanas mērķu, kas iekļauti darbības uzlabošanas plāna projektā, kuru Ungārija iesniegusi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 549/2004, atbilstību Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem trešajam pārskata periodam

(izziņots ar dokumenta numuru C(2022) 2298)

(Autentisks ir tikai teksts ungāru valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 549/2004 (2004. gada 10. marts), ar ko nosaka pamatu Eiropas vienotās gaisa telpas izveidošanai (pamatregula) ([1]), un jo īpaši tās 11. panta 3. punkta c) apakšpunkta pirmo daļu,

ņemot vērā Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2019/317 (2019. gada 11. februāris), ar ko nosaka darbības uzlabošanas sistēmu un tarifikācijas sistēmu Eiropas vienotajā gaisa telpā ([2]), un jo īpaši tās 14. panta 2. punktu,

tā kā:

VISPĀRĪGI APSVĒRUMI

(1) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 549/2004 11. pantu ir jāizveido darbības uzlabošanas sistēma aeronavigācijas pakalpojumiem un tīkla funkcijām. Turklāt saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 10. pantu dalībvalstīm valsts vai funkcionālo gaisa telpas bloku (*FAB*) līmenī ir jāizstrādā saistoši darbības uzlabošanas mērķi katram aeronavigācijas pakalpojumu un tīkla funkciju darbības uzlabošanas sistēmas pārskata periodam. Minētajiem darbības uzlabošanas mērķiem jāatbilst Savienības mēroga mērķiem, kurus Komisija noteikusi attiecīgajam pārskata periodam. Komisijai ir pienākums, izmantojot Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikumā noteiktos novērtēšanas kritērijus, novērtēt, vai ierosinātie darbības uzlabošanas mērķi, kas ietverti dalībvalstu izstrādātajos darbības uzlabošanas plānu projektos, atbilst Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem.

(2) Covid-19 pandēmijas uzliesmojums kopš 2020. kalendāra gada pirmā ceturkšņa ir būtiski ietekmējis gaisa transporta nozari un dalībvalstu un trešo valstu veikto pandēmijas ierobežošanas pasākumu rezultātā ievērojami samazinājis gaisa satiksmes apjomu salīdzinājumā ar pirmspandēmijas līmeni.

(3) Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķi trešajam pārskata periodam (“*RP3*”) sākotnēji tika noteikti Komisijas Īstenošanas lēmumā (ES) 2019/903 ([3]). Šie Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķi un dalībvalstu pēcāk iesniegtie *RP3* darbības uzlabošanas plānu projekti tika izstrādāti pirms Covid-19 pandēmijas uzliesmojuma, tāpēc tajos nebija iespējams ņemt vērā to, ka pandēmijas rezultātā apstākļi gaisa transporta nozarē ir būtiski mainījušies.

([1]) OV L 96, 31.3.2004., 1. lpp.

([2]) Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2019/317 (2019. gada 11. februāris), ar ko nosaka darbības uzlabošanas sistēmu un tarifikācijas sistēmu Eiropas vienotajā gaisa telpā un atceļ Īstenošanas regulas (ES) Nr. 390/2013 un (ES) Nr. 391/2013 (OV L 56, 25.2.2019., 1. lpp.).

([3]) Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2019/903 (2019. gada 29. maijs), ar ko nosaka Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķus gaisa satiksmes pārvaldības tīklam trešajam pārskata periodam, kurš sākas 2020. gada 1. janvārī un beidzas 2024. gada 31. decembrī (OV L 144, 3.6.2019., 49. lpp.).

(4) Reaģējot uz Covid-19 pandēmijas ietekmi uz aeronavigācijas pakalpojumu sniegšanu, Komisijas Īstenošanas regulā (ES) 2020/1627 ([4]) *RP3* tika noteikti ārkārtas pasākumi, ar kuriem atkāpjas no Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 noteikumiem. Komisija 2021. gada 2. jūnijā saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2020/1627 2. panta 1. punktu pieņēma Komisijas Īstenošanas lēmumu (ES) 2021/891 ([5]), nosakot pārskatītus Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķus *RP3*.

(5) Komisija norāda, ka Eirokontroles Statistikas un prognožu dienesta (turpmāk "*STATFOR*") 2021. gada oktobra satiksmes bāzes prognozē ir paredzēts, ka gaisa satiksme Savienības mērogā sasniegs pirmspandēmijas līmeni 2023. gada laikā un 2024. gadā šo līmeni pārsniegs. Tomēr nenoteiktības līmenis attiecībā uz satiksmes attīstību joprojām ir īpaši augsts ar Covid-19 epidemioloģiskās situācijas attīstību saistīto risku dēļ. Komisija arī norāda, ka ir paredzams, ka satiksmes atjaunošanās dalībvalstīs būs nevienmērīga.

(6) Visas dalībvalstis ir izstrādājušas un pieņēmušas darbības uzlabošanas plānu projektus, kuros ietverti pārskatīti vietējie darbības uzlabošanas mērķi *RP3* un kuri līdz 2021. gada 1. oktobrim tika iesniegti Komisijas novērtējumam. Pēc šo darbības uzlabošanas plānu projektu pilnīguma verifikācijas Komisija pieprasīja dalībvalstīm līdz 2021. gada 17. novembrim iesniegt atjauninātus darbības uzlabošanas plānu projektus. Šajā lēmumā norādītais Komisijas novērtējums pamatojas uz Ungārijas iesniegto atjaunināto darbības uzlabošanas plāna projektu.

(7) Darbības izvērtēšanas iestāde, kas palīdz Komisijai darbības uzlabošanas sistēmas īstenošanā saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 549/2004 11. panta 2. punktu, ir Komisijai iesniegusi ziņojumu, kurā ir ietverti tās ieteikumi par *RP3* darbības uzlabošanas plānu projektu novērtējumu.

(8) Komisija saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 14. panta 1. punktu ir novērtējusi Ungārijas ierosināto vietējo darbības uzlabošanas mērķu atbilstību, pamatojoties uz minētās īstenošanas regulas IV pielikuma 1. punktā noteiktajiem novērtēšanas kritērijiem un ņemot vērā vietējos apstākļus. Attiecībā uz katru galveno darbības jomu un saistītajiem darbības uzlabošanas mērķiem Komisija novērtējumu ir papildinājusi, pārskatot darbības uzlabošanas plānu projektus attiecībā uz elementiem, kas noteikti minētās īstenošanas regulas IV pielikuma 2. punktā.

KOMISIJAS NOVĒRTĒJUMS

Darbības uzlabošanas mērķu projektu novērtējums galvenajā darbības jomā "drošība"

(9) Galvenajā darbības jomā "drošība" Komisija ir novērtējusi Ungārijas iesniegto mērķu atbilstību attiecībā uz aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēju drošības pārvaldības efektivitāti, pamatojoties uz Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 1.1. punktā noteikto kritēriju. Minētais novērtējums tika veikts, ņemot vērā vietējos apstākļus, un tika papildināts ar drošības mērķu sasniegšanai plānoto pasākumu pārskatu attiecībā uz elementiem, kas noteikti Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 2.1. punkta a) apakšpunktā.

(10) Darbības uzlabošanas mērķu projekti galvenajā darbības jomā "drošība", kurus ierosināja Ungārija attiecībā uz drošības pārvaldības efektivitāti, dalījumā pa katru drošības pārvaldības mērķi un izteikti kā īstenošanas līmenis, ir šādi:

([4]) Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2020/1627 (2020. gada 3. novembris) par ārkārtas pasākumiem Covid-19 pandēmijas dēļ Eiropas vienotās gaisa telpas darbības uzlabošanas sistēmas un tarifikācijas sistēmas trešajam pārskata periodam (2020.–2024. gads) (OV L 366, 4.11.2020., 7. lpp.).

([5]) Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2021/891 (2021. gada 2. jūnijs), ar ko nosaka pārskatītus Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķus gaisa satiksmes pārvaldības tīklam trešajam pārskata periodam (2020.–2024. gads) un atceļ Īstenošanas lēmumu (ES) 2019/903 (OV L 195, 3.6.2021., 3. lpp.).

Ungārija	**Drošības pārvaldības efektivitātes mērķi, kas izteikti kā īstenošanas līmenis, sākot no *EASA* A līmeņa līdz D līmenim**				
Attiecīgais aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs	**Drošības pārvaldības mērķis**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Hungarocontrol	Drošības politika un mērķi	C	C	C	**C**
	Drošības riska pārvaldība	C	C	D	**D**
	Drošības garantija	C	C	C	**C**
	Drošības veicināšana	C	C	C	**C**
	Drošības kultūra	C	C	C	**C**

(11) Attiecībā uz Ungārijas ierosināto drošības mērķu projektu aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējam (*Hungarocontrol*) Komisija ir konstatējusi, ka Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķa līmeni ir plānots sasniegt 2023. gadā attiecībā uz mērķi "drošības riska pārvaldība", savukārt attiecībā uz citiem drošības pārvaldības mērķiem vietējie darbības uzlabošanas mērķi atbilst Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķa līmenim, kas noteikts katram kalendāra gadam laikposmā no 2021. līdz 2024. gadam.

(12) Komisija norāda, ka Ungārijas iesniegtajā darbības uzlabošanas plāna projektā ir noteikti dažādi pasākumi, kas *Hungarocontrol* ir jāveic, lai sasniegtu vietējos drošības mērķus, un kas aptver tehnoloģiju attīstību, ar cilvēka faktoru saistītas problēmas, atbilstības un darbības uzraudzību, kiberdrošību un datu drošību, taisnīguma kultūru un drošības kultūru. Darbības uzlabošanas plāna projektā ir iekļauti 70 pasākumi, tajā skaitā paredzēts ieviest jaunu gaisa satiksmes pārvaldības (*ATM*) sistēmu, sektoru kompleksuma rīku darbaslodzes sadalījuma plānošanai, jaunu sektorizācijas shēmu, radiopeilēšanas sistēmu, kas atvieglos gaisa satiksmes vadības dispečeriem ("*ATCO*") situācijas apzināšanu, un noguruma riska pārvaldības sistēmu.

(13) Pamatojoties uz konstatējumiem, kas izklāstīti 11. un 12. apsvērumā, un ņemot vērā to, ka Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķi, kas noteikti Īstenošanas lēmumā (ES) 2021/891, jāsasniedz līdz *RP3* pēdējam gadam, proti, 2024. gadam, Ungārijas darbības uzlabošanas plāna projektā iekļauto mērķu projekti būtu jāvērtē kā atbilstoši Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem galvenajā darbības jomā "drošība".

Darbības uzlabošanas mērķu projektu novērtējums galvenajā darbības jomā "vide"

(14) Saistībā ar galveno darbības jomu "vide" Ungārijas iesniegto mērķu atbilstība attiecībā uz faktiskās trajektorijas vidējo horizontālā maršruta lidojuma efektivitāti tika novērtēta, pamatojoties uz Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 1.2. punktā noteikto kritēriju. Mērķi, kas ietverti Ungārijas darbības uzlabošanas plāna projektā, attiecīgi tika salīdzināti ar konkrētajām horizontālā maršruta lidojuma efektivitātes atsauces vērtībām, kuras noteiktas Eiropas maršrutu tīkla uzlabošanas plānā ("*ERNIP*"), kas bija pieejams laikā, kad tika pieņemti pārskatītie Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķi *RP3*, proti, 2021. gada 2. jūnijā. Minētais novērtējums tika veikts, ņemot vērā vietējos apstākļus, un tika papildināts ar to vides mērķu sasniegšanai plānoto pasākumu pārskatu, kas noteikti Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 2.1. punkta a) apakšpunktā.

(15) Attiecībā uz 2020. kalendāra gadu Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķis *RP3* galvenajā darbības jomā "vide", kas sākotnēji tika izklāstīts Īstenošanas lēmumā (ES) 2019/903, netika pārskatīts ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2021/891, ņemot vērā, ka laikposms šā mērķa īstenošanai bija beidzies un ka tādējādi tā īstenošana bija kļuvusi galīga, neatstājot iespēju veikt atpakaļejošas korekcijas. Attiecīgi dalībvalstīm līdz 2021. gada 1. oktobrim iesniegtajos darbības uzlabošanas plānu projektos nebija jāpārskata savi vietējie darbības uzlabošanas mērķi 2020. kalendāra gadam galvenajā darbības jomā "vide". Tādējādi vietējo vides darbības uzlabošanas mērķu atbilstība attiecīgajiem Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem būtu jānovērtē attiecībā uz 2021., 2022., 2023. un 2024. kalendāra gadu.

(16) Darbības uzlabošanas mērķu projekti galvenajā darbības jomā "vide", kurus ierosināja Ungārija, un *ERNIP* noteiktās atbilstošās valsts atsauces vērtības par *RP3*, kas izteiktas kā faktiskās trajektorijas vidējā horizontālā maršruta lidojuma efektivitāte, ir šādas:

	2021	**2022**	**2023**	**2024**
Ungārijas maršruta vides mērķu projekti, kas izteikti kā faktiskās trajektorijas vidējā horizontālā maršruta lidojuma efektivitāte	**1,50 %**	**1,49 %**	**1,49 %**	**1,49 %**
Atsauces vērtības Ungārijai	1,50 %	1,49 %	1,49 %	1,49 %

(17) Komisija konstatē, ka Ungārijas ierosinātie vides mērķu projekti ir vienādi ar attiecīgajām valsts atsauces vērtībām katram kalendāra gadam laikposmā no 2021. līdz 2024. gadam.

(18) Attiecībā uz Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 2.1. punkta a) apakšpunktā noteikto Komisija norāda, ka Ungārija darbības uzlabošanas plāna projektā ir norādījusi vairākus pasākumus vietējo vides mērķu sasniegšanai, tajā skaitā veiktspējas navigācijas pārejas plānu un dalību dienvidaustrumu Eiropas brīvā maršruta gaisa telpas (*SEE FRA*) projekta turpmākā īstenošanā.

(19) Turklāt Komisija konstatē, ka Ungārija jau ir īstenojusi brīvā maršruta gaisa telpu no 95. līdz 660. lidojuma līmenim.

(20) Pamatojoties uz 17.–19. apsvērumā izklāstītajiem konstatējumiem, mērķu projekti, kas ietverti Ungārijas darbības uzlabošanas plāna projektā, būtu jāvērtē kā atbilstoši Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem galvenajā darbības jomā "vide".

Darbības uzlabošanas mērķu projektu novērtējums galvenajā darbības jomā "veiktspēja"

(21) Saistībā ar galveno darbības jomu "veiktspēja" Ungārijas iesniegto mērķu atbilstība attiecībā uz vidējo maršruta gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības ("*ATFM*") kavēšanos katrā lidojumā tika novērtēta, pamatojoties uz Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 1.3. punktā noteikto kritēriju. Mērķi, kas ietverti Ungārijas darbības uzlabošanas plāna projektā, attiecīgi tika salīdzināti ar konkrētajām atsauces vērtībām, kuras noteiktas tīkla darbības plānā, kas bija pieejams laikā, kad tika pieņemti pārskatītie Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķi *RP3*, proti, 2021. gada 2. jūnijā. Minētais novērtējums tika veikts, ņemot vērā vietējos apstākļus, un tika papildināts ar to veiktspējas mērķu sasniegšanai plānoto pasākumu pārskatu, kas noteikti Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 2.1. punkta a) apakšpunktā.

(22) Attiecībā uz 2020. kalendāra gadu Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķis *RP3* galvenajā darbības jomā "veiktspēja", kas sākotnēji tika izklāstīts Īstenošanas lēmumā (ES) 2019/903, netika pārskatīts ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2021/891, ņemot vērā, ka laikposms šā mērķa īstenošanai bija beidzies un ka tādējādi tā īstenošana bija kļuvusi galīga, neatstājot iespēju veikt atpakaļejošas korekcijas. Attiecīgi dalībvalstīm līdz 2021. gada 1. oktobrim iesniegtajos darbības uzlabošanas plānu projektos nebija jāpārskata savi vietējie darbības uzlabošanas mērķi 2020. kalendāra gadam galvenajā darbības jomā "veiktspēja". Tādējādi vietējo veiktspējas darbības uzlabošanas mērķu atbilstība attiecīgajiem Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem būtu jānovērtē attiecībā uz 2021., 2022., 2023. un 2024. kalendāra gadu.

(23) Ungārijas ierosinātie maršruta veiktspējas mērķu projekti par *RP3*, kas izteikti *ATFM* kavēšanās minūtēs katrā lidojumā, kā arī atbilstošās atsauces vērtības, kas noteiktas tīkla darbības plānā, ir šādas:

	2021	**2022**	**2023**	**2024**
Ungārijas maršruta veiktspējas mērķu projekti, kas izteikti *ATFM* kavēšanās minūtēs katrā lidojumā	**0,06**	**0,11**	**0,11**	**0,11**
Atsauces vērtības Ungārijai	0,06	0,11	0,11	0,11

(24) Komisija konstatē, ka Ungārijas ierosinātie veiktspējas mērķu projekti ir vienādi ar attiecīgajām valsts atsauces vērtībām katram kalendāra gadam *RP3* laikā.

(25) Attiecībā uz Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 2.1. punkta a) apakšpunktā noteikto Komisija atzīmē, ka Ungārija darbības uzlabošanas plāna projektā ir norādījusi virkni pasākumu, kuri paredzēti vietējo maršruta veiktspējas mērķu sasniegšanai. Šie pasākumi ietver Budapeštas reģiona gaisa satiksmes vadības centra reorganizāciju, jaunu programmu *ATCO* apmācībai, uzlabojumus gaisa satiksmes pārvaldības (*ATM*) sistēmā, kā arī *ATCO* pilnslodzes ekvivalentu plānotā skaita palielināšanu līdz *RP3* beigām.

(26) Pamatojoties uz 24. un 25. apsvērumā izklāstītajiem konstatējumiem, mērķu projekti, kas ietverti Ungārijas darbības uzlabošanas plāna projektā, būtu jāvērtē kā atbilstoši Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem galvenajā darbības jomā "veiktspēja".

Pārskats par veiktspējas mērķu projektiem attiecībā uz termināla aeronavigācijas pakalpojumiem

(27) Attiecībā uz lidostām, uz kurām attiecas Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 darbības joma, kā minēts regulas 1. panta 3. un 4. punktā, Komisija savu novērtējumu par maršruta veiktspējas mērķu projektiem papildināja ar veiktspējas mērķu projektu pārskatu attiecībā uz termināla aeronavigācijas pakalpojumiem saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 2.1. punkta b) apakšpunktu. Par šiem mērķu projektiem netika konstatēts, ka tie rada bažas attiecībā uz Ungāriju.

Darbības uzlabošanas mērķu projektu novērtējums galvenajā darbības jomā "izmaksu efektivitāte"

(28) Galvenajā darbības jomā "izmaksu efektivitāte" Ungārijas iesniegto mērķu atbilstība attiecībā uz maršruta aeronavigācijas pakalpojumu aprēķinātajām vienības izmaksām ("*DUC*") tika novērtēta, pamatojoties uz Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 1.4. punkta a), b) un c) apakšpunktā noteiktajiem kritērijiem. Minētie kritēriji ir *DUC* tendence *RP3* laikā, *DUC* ilgtermiņa tendence *RP2* un *RP3* (2015.–2024. gads) un tarifikācijas zonas līmenī *DUC* bāzes līnijas vērtība salīdzinājumā ar vidējo vērtību tarifikācijas zonās, kurās aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem ir līdzīga darbības un ekonomiskā vide.

(29) Maršruta izmaksu efektivitātes mērķu novērtējums tika veikts, ņemot vērā vietējos apstākļus. Tas tika papildināts ar pārskatu par minētajiem mērķiem pamatā esošajiem galvenajiem faktoriem un parametriem, kas noteikti Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 2.1. punkta d) apakšpunktā.

(30) Ungārijas ierosinātie maršruta izmaksu efektivitātes mērķu projekti par *RP3* ir šādi:

Ungārijas maršruta tarifikācijas zona	**2014. gads – bāzes līnijas vērtība**	**2019. gads – bāzes līnijas vērtība**	**2020–2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Maršruta izmaksu efektivitātes mērķu projekti, kas izteikti kā maršruta aprēķinātās vienības izmaksas (reālā izteiksmē 2017. gada cenās)	**11 916 HUF**	**9 803 HUF**	**17 628 HUF**	**14 127 HUF**	**11 842 HUF**	**10 946 HUF**
	38,5-6 EUR	31,7-2 EUR	57,0-5 EUR	45,7-2 EUR	38,3-2 EUR	35,42EUR-EUR

(31) Attiecībā uz kritēriju, kas noteikts Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 1.4. punkta a) apakšpunktā, Komisija norāda, ka tarifikācijas zonas līmenī aprēķināto Ungārijas maršruta vienības izmaksu tendence, kas ir +2,8 % *RP3* laikā, nesasniedz Savienības mēroga tendenci, kas ir +1,0 % tajā pašā periodā.

(32) Attiecībā uz kritēriju, kas noteikts Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 1.4. punkta b) apakšpunktā, Komisija norāda, ka tarifikācijas zonas līmenī aprēķināto Ungārijas maršruta vienības izmaksu ilgtermiņa tendence *RP2* un *RP3* laikā, kas ir –0,9 %, nesasniedz Savienības mēroga ilgtermiņa tendenci, kas ir –1,3 % tajā pašā periodā.

(33) Attiecībā uz kritēriju, kas noteikts Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 1.4. punkta c) apakšpunktā, Komisija norāda, ka Ungārijas *DUC* bāzes līnijas vērtība 31,72 EUR, izteikta reālā izteiksmē 2017. gada cenās (“*EUR2017*”), ir par 21 % mazāka nekā attiecīgās salīdzinājuma grupas vidējā bāzes līnijas vērtība 40,13 EUR, izteikta *EUR2017*. Komisija atzīmē, ka Ungārijas maršruta aprēķinātās vienības izmaksas ir mazākas nekā salīdzinājuma grupas vidējās izmaksas visā *RP3*. Tomēr attiecībā uz 2024. gadu šī atšķirība ir samazināta līdz –16 %.

(34) Komisija ir plašāk pārbaudījusi, vai 31. un 32. apsvērumā minētās novirzes var uzskatīt par nepieciešamām un samērīgām saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 1.4. punkta d) apakšpunktu, ar nosacījumu, ka minētās novirzes no Savienības mēroga *DUC* tendences vai Savienības mēroga *DUC* ilgtermiņa tendences ir radušās vienīgi to papildus aprēķināto izmaksu dēļ, kuras saistītas ar pasākumiem, kas nepieciešami darbības uzlabošanas mērķu sasniegšanai galvenajā darbības jomā “veiktspēja”, vai pārstrukturēšanas pasākumiem Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 2. panta 18. punkta izpratnē.

(35) Attiecībā uz kritēriju, kas noteikts Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 1.4. punkta d) apakšpunkta i) punktā, Ungārija savā darbības uzlabošanas plāna projektā apgalvo, ka iemesls izmaksu novirzēm no Savienības mēroga *DUC* tendences un no Savienības mēroga *DUC* ilgtermiņa tendences ir vienīgi pasākumi, kas vajadzīgi veiktspējas mērķu sasniegšanai.

(36) Komisija konstatē, ka Ungārija savā darbības uzlabošanas plāna projektā ir noteikusi virkni dažādu pasākumu, kurus aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs (*Hungarocontrol*) īsteno, lai sasniegtu vietējos veiktspējas mērķus, un kuri rada papildu izmaksas. Šo pasākumu sīkāks apraksts un aprēķini ir ietverti darbības uzlabošanas plāna projektā.

(37) Ungārija paskaidro, ka 2019. gadā, kad Covid-19 pandēmija vēl nebija sākusies, kļuva skaidrs, ka esošais *ATCO* skaits nav pietiekams, ņemot vērā satiksmes apjomu un sarežģītības pakāpi. Tāpēc, domājot par nākotnē gaidāmā satiksmes apjoma apkalpošanu, *Hungarocontrol* izstrādāja apmācības programmu, lai *RP3* laikā palielinātu *ATCO* skaitu. Ar to saistītās attiecīgās izmaksas ietver personāla izmaksas, proti, atlīdzību jaunajiem studentiem apmācību sākumposmā un licencētiem gaisa satiksmes vadības dispečeriem–studentiem, kā arī citas darbības izmaksas saistībā ar jauno darbinieku apmācību.

(38) Veiktspējas palielināšanu, kas ir nepieciešama, lai apmierinātu gaidāmo pieprasījumu nākotnes satiksmes situācijā, veicinās arī ieguldījumi modernā aprīkojumā. Komisija norāda, ka šajā nolūkā ir plānoti vairāki *ATM* sistēmas komponentu uzlabojumi, tajā skaitā ieviešot radiopeilēšanas funkciju un kompleksuma rīku, uzlabojot gaisa telpas pārvaldības funkcijas un ieviešot uzlabotas metodes gaisa satiksmes plūsmas un veiktspējas pārvaldībā. Paredzēts, ka šo ieguldījumu laicīga veikšana *RP3* laikā ievērojami palielinās veiktspēju.

(39) Pamatojoties uz darbības izvērtēšanas iestādes detalizēto analīzi, Komisija uzskata, ka attiecīgie pasākumi, ko Ungārija ir izklāstījusi darbības plāna projektā, patiešām ir nepieciešami, lai sasniegtu vietējos veiktspējas mērķus. Turklāt, ņemot vērā darbības izvērtēšanas iestādes veikto izvērtējumu, var secināt, ka šo pasākumu papildu izmaksas ir lielākas nekā 31. un 32. apsvērumā minētās novirzes no Savienības mēroga *DUC* tendences un no Savienības mēroga *DUC* ilgtermiņa tendences.

(40) Tāpēc, ņemot vērā 35.–39. apsvērumu, Komisija uzskata, ka 1.4. punkta d) apakšpunkta ii) punktā noteiktais kritērijs ir izpildīts attiecībā uz Ungāriju.

(41) No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka nav nepieciešams sīkāk pārbaudīt, vai attiecībā uz Ungāriju ir izpildīts 1.4. punkta d) apakšpunkta ii) punktā noteiktais kritērijs.

(42) Pamatojoties uz 31.–41. apsvērumā izklāstītajiem konstatējumiem, ierosinātie mērķi, kas ietverti Ungārijas darbības uzlabošanas plāna projektā, būtu jānovērtē kā atbilstoši Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem galvenajā darbības jomā “izmaksu efektivitāte”.

Pārskats par izmaksu efektivitātes mērķu projektiem attiecībā uz termināla aeronavigācijas pakalpojumiem

(43) Attiecībā uz lidostām, uz kurām attiecas Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 darbības joma, kā minēts regulas 1. panta 3. un 4. punktā, Komisija savu novērtējumu par maršruta izmaksu efektivitātes mērķu projektiem papildināja ar izmaksu efektivitātes mērķu projektu pārskatu attiecībā uz termināla aeronavigācijas pakalpojumiem saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 2.1. punkta c) apakšpunktu. Par šiem mērķu projektiem tika konstatēts, ka tie rada bažas attiecībā uz Ungāriju.

(44) Pirmkārt, salīdzinot *RP3* termināla aprēķināto vienības izmaksu tendenci ar maršruta aprēķināto vienības izmaksu tendenci, Komisija ir konstatējusi, ka Ungārijas termināla tarifikācijas zonas termināla aprēķināto vienības izmaksu tendence +11,0 % ir lielāka nekā tarifikācijas zonas līmenī aprēķināto Ungārijas maršruta vienības izmaksu tendence, kas ir +2,8 % *RP3* laikā.

(45) Otrkārt, Komisija norāda, ka termināla aprēķināto vienības izmaksu tendences mērķu projekti attiecībā uz Ungārijas termināla tarifikācijas zonu, kas ir +11,0 % *RP3* laikā, ir lielāki nekā faktiskā termināla aprēķināto vienības izmaksu tendence −4,7 %, kas novērota *RP2* laikā.

(46) Treškārt, salīdzinot termināla *DUC* ar līdzīgu lidostu veiktspēju *RP3*, Komisija konstatē, ka Budapeštas lidostas *DUC* aplēses ļoti ievērojami pārsniedz attiecīgo lidostu vidējās *DUC*.

(47) Tāpēc Komisija uzskata, ka Ungārijai saistībā ar tās galīgā darbības uzlabošanas plāna pieņemšanu saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 16. panta a) punktu būtu papildus jāpamato termināla izmaksu efektivitātes mērķi *RP3*, ņemot vērā 44.–46. apsvērumā minētos konstatējumus, vai būtu jāpārskata un jāsamazina šie mērķi.

Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 11. pantā minēto stimulu shēmu pārskats, kas papildina Komisijas veikto novērtējumu par veiktspējas mērķu projektiem

(48) Saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 IV pielikuma 2.1. punkta f) apakšpunktu attiecībā uz veiktspējas mērķu projektu novērtējumu Komisija savu novērtējumu papildināja ar Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 11. pantā minēto stimulu shēmu projektu pārskatu. Šajā sakarā Komisija ir izvērtējusi, vai stimulu shēmu projekti atbilst pamatprasībām, kas noteiktas Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 11. panta 1. un 3. punktā. Tika konstatēts, ka Ungārijas darbības uzlabošanas plāna projektā ietvertie stimulu shēmu projekti rada bažas.

(49) Komisija norāda, ka gan maršruta veiktspējas stimulu shēma, gan termināla veiktspējas stimulu shēma, kas ierosinātas Ungārijas darbības uzlabošanas plāna projektā, ietver maksimālos finansiālos zaudējumus 0,5 % apmērā no aprēķinātajām izmaksām un maksimālo finansiālo ieguvumu 0,5 % apmērā no aprēķinātajām izmaksām.

(50) Attiecībā uz minētajām stimulu shēmām Komisijai, pamatojoties uz darbības izvērtēšanas iestādes sniegtajiem ekspertu atzinumiem, ir lielas šaubas par to, vai ierosinātajiem maksimālajiem finansiālajiem zaudējumiem, kas ir 0,5 % no aprēķinātajām izmaksām, būtu jebkāda būtiska ietekme uz riskam pakļautajiem ieņēmumiem, kā noteikts Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 11. panta 3. punkta a) apakšpunktā.

(51) Tāpēc Ungārijai saistībā ar tās galīgā darbības uzlabošanas plāna pieņemšanu saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 16. panta a) punktu būtu jāpārskata savi stimulu shēmu projekti maršruta un termināla veiktspējas mērķu sasniegšanai, lai no minētajām stimulu shēmām izrietošie maksimālie finansiālie zaudējumi tiktu noteikti apmērā, kam ir būtiska ietekme uz riskam pakļautajiem ieņēmumiem, kā skaidri noteikts Īstenošanas regulas (ES) 2019/317 11. panta 3. punkta a) apakšpunktā, un, pēc Komisijas domām, šādas pārskatīšanas rezultātā maksimālie finansiālie zaudējumi būtu jānosaka vismaz 1 % apmērā no aprēķinātajām izmaksām.

SECINĀJUMI

(52) Pamatojoties uz 10.–51. apsvērumā izklāstīto novērtējumu, Komisija ir konstatējusi, ka Ungārijas iesniegtajā darbības uzlabošanas plāna projektā norādītie darbības uzlabošanas mērķi atbilst Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem.

(53) Komisija atzīmē, ka dažas dalībvalstis ir norādījušas nodomu iekļaut savā *RP3* izmaksu bāzē izmaksu pozīcijas, kas ir saistītas ar lidostu bezpilota lidaparātu atklāšanas sistēmām. Pamatojoties uz darbības uzlabošanas plānu projektos iekļautajiem elementiem, nav bijis iespējams precīzi noteikt, kādā mērā dalībvalstis savā *RP3* izmaksu bāzē ir iekļāvušas šādas aprēķinātās izmaksas un, ja šādas izmaksas ir iekļautas, kādā mērā tās ir radušās saistībā ar aeronavigācijas pakalpojumu sniegšanu, un tāpēc tās varētu uzskatīt par atbilstošām saskaņā ar darbības uzlabošanas un tarifikācijas sistēmu. Komisijas dienesti ir nosūtījuši *ad hoc* informācijas pieprasījumu visām dalībvalstīm, lai savāktu būtisku informāciju, kā arī vienības likmes atbilstības verifikācijas kontekstā sīkāk izpētīs ziņotās lidostu bezpilota lidaparātu atklāšanas izmaksas. Šis lēmums neskar Komisijas konstatējumus un secinājumus saistībā ar bezpilota lidaparātu atklāšanas izmaksu tematu.

(54) Reaģējot uz Krievijas militāro agresiju pret Ukrainu, kura sākās 2022. gada 24. februārī, Savienība ir pieņēmusi ierobežojošus pasākumus, aizliedzot Krievijas gaisa pārvadātājiem, visiem Krievijā reģistrētajiem gaisa kuģiem un visiem ārpus Krievijas reģistrētajiem gaisa kuģiem, kuri pieder Krievijas fiziskajām vai juridiskajām personām, uzņēmumiem vai iestādēm vai kurus Krievijas fiziskās vai juridiskās personas, uzņēmumi vai iestādes ir nomājušas vai citādi kontrolē, nolaisties vai pacelties Savienības teritorijā vai tai pārlidot. Šo pasākumu rezultātā gaisa satiksme gaisa telpā virs Savienības teritorijas ir samazinājusies. Tomēr ietekmei Savienības mērogā nevajadzētu būt salīdzināmai ar gaisa satiksmes samazināšanos, ko izraisīja Covid-19 pandēmijas uzliesmojums 2020. gada martā. Tāpēc ir lietderīgi saglabāt esošos pasākumus un procesus darbības uzlabošanas un tarifikācijas sistēmas īstenošanai *RP3* laikā.

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Darbības uzlabošanas mērķi, kas ir iekļauti darbības uzlabošanas plāna projektā, ko Ungārija iesniedza saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 549/2004, un uzskaitīti šā lēmuma pielikumā, atbilst Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem trešajam pārskata periodam, kuri noteikti Īstenošanas lēmumā (ES) 2021/891.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Ungārijai.

Briselē, 2022. gada 13. aprīlī

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Adina VĂLEAN

PIELIKUMS

Darbības uzlabošanas mērķi, kas iekļauti darbības uzlabošanas plāna projektā, kuru Ungārija iesniegusi saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 549/2004, un kas atzīti par atbilstošiem Savienības mēroga darbības uzlabošanas mērķiem trešajam pārskata periodam

GALVENĀ DARBĪBAS JOMA "DROŠĪBA"

Drošības pārvaldības efektivitāte

Ungārija	**Drošības pārvaldības efektivitātes mērķi, kas izteikti kā īstenošanas līmenis, sākot no *EASA* A līmeņa līdz D līmenim**				
Attiecīgais aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs	**Drošības pārvaldības mērķis**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Hungarocontrol	Drošības politika un mērķi	C	C	C	**C**
	Drošības riska pārvaldība	C	C	D	**D**
	Drošības garantija	C	C	C	**C**
	Drošības veicināšana	C	C	C	**C**
	Drošības kultūra	C	C	C	**C**

GALVENĀ DARBĪBAS JOMA "VIDE"

Faktiskās trajektorijas vidējā horizontālā maršruta lidojuma efektivitāte

	2021	**2022**	**2023**	**2024**
Ungārijas maršruta vides mērķu projekti, kas izteikti kā faktiskās trajektorijas vidējā horizontālā maršruta lidojuma efektivitāte	**1,50 %**	**1,49 %**	**1,49 %**	**1,49 %**
Atsauces vērtības Ungārijai	1,50 %	1,49 %	1,49 %	1,49 %

GALVENĀ DARBĪBAS JOMA "VEIKTSPĒJA"

Maršruta *ATFM* kavēšanās minūtes vidēji katrā lidojumā

	2021	**2022**	**2023**	**2024**
Ungārijas maršruta veiktspējas mērķu projekti, kas izteikti *ATFM* kavēšanās minūtēs katrā lidojumā	**0,06**	**0,11**	**0,11**	**0,11**
Atsauces vērtības Ungārijai	0,06	0,11	0,11	0,11

GALVENĀ DARBĪBAS JOMA "IZMAKSU EFEKTIVITĀTE"

Maršruta aeronavigācijas pakalpojumu aprēķinātās vienības izmaksas

Ungārijas maršruta tarifikācijas zona	**2014. gads – bāzes līnijas vērtība**	**2019. gads – bāzes līnijas vērtība**	**2020–2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Maršruta izmaksu efektivitātes mērķu projekti, kas izteikti kā maršruta aprēķinātās vienības izmaksas (reālā izteiksmē 2017. gada cenās)	**11 916 HUF**	**9 803 HUF**	**17 628 HUF**	**14 127 HUF**	**11 842 HUF**	**10 946 HUF**
	38,5-6 EUR	31,7-2 EUR	57,0-5 EUR	45,7-2 EUR	38,3-2 EUR	35,42EUR-EUR